

15. 9. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zúžení SJM a vklad do katastru nemovitostí

Smlouva o zúžení společného jmění manželů týkající se nemovité věci evidované v katastru nemovitostí, jež dosud netvoří společné jmění manželů, nemůže být samostatně předmětem řízení o vkladu vlastnického práva, neboť na jejím základě žádný z účastníků vlastnické právo nenabývá (ani nepozbývá). Taková smlouva o zúžení společného jmění manželů proto nabývá účinnosti jejím uzavřením, tedy zpravidla dnem podpisu smluvních stran, pokud si účastníci smlouvy nesjednali tzv. odkládací podmínku, na jejíž splnění je účinnost smlouvy vázána.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2015, sp. zn. 21 Cdo 4333/2014

Z odůvodnění:

Řízení o dědictví po Ing. arch. P. P., zemřelém dne 24.1.2007 (dále též jen „zůstavitel“), bylo zahájeno usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5.4.2007, č.j. 32 D 240/2007-3. Provedením úkonů v řízení o dědictví po zůstaviteli byla pověřena JUDr. Jana Kleinová, notářka v Praze 2 (§ 38 o.s.ř.).

V průběhu řízení bylo o dědickém právu zjištěno, že zůstavitel nezanechal závěť ani listinu o vydědění a že jeho dědičkami ze zákona jsou manželka V. P. a dcera Mgr. K. M.

Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením ze dne 30.11.2012, č.j. 32 D 240/2007-517, určil obvyklou cenu majetku, který měl zůstavitel s V. P. ve společném jmění manželů, částkou 212.795,99 Kč, a rozhodl, že do dědictví po zůstaviteli patří „účet na jméno zůstavitele č. 8000435/027 u UniCredit Bank Czech Republic, a.s., s tímto účtem spojená práva a povinnosti a náhradová pohledávka zůstavitele proti pozůstalé manželce V. P. ve výši 58.992,05 Kč“ a že pozůstalé manželce V. P. náleží „hodnota stavebního spoření č. smlouvy 5407197012, na jméno zůstavitele u Hypo stavební spořitelny, a.s., a hodnota stavebního spoření č. smlouvy 6773375012, na jméno pozůstalé manželky V. P. u Hypo stavební spořitelny, a.s.“. Uvedl, že „do společného jmění manželů zůstavitele a pozůstalé manželky nezahrnul spoluvlastnický podíl 15/50 budovy na parcele č. 2190 a spoluvlastnický podíl 15/50 pozemku parc. č. 2190 zastavěná plocha a nádvoří, vše zapsané na LV č. 1789 v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha, pro obec P., katastrální území V. (dále také jen „spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí ve V.“), že spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí na V. „byl sice získán za trvání manželství na základě kupní smlouvy ze dne 15.1.2001, podle níž byl povolen vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí“, že „však bývalí manželé dne 5.12.2000, tj. ještě před uzavřením citované kupní smlouvy, uzavřeli v zákonem stanovené formě notářským zápisem smlouvu podle § 143 odst. 1 obč. zák. (ve znění účinném do 31.12.2013) o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů, v níž se dohodli tak, že výlučným vlastníkem spoluvlastnického podílu 15/50 nemovitostí ve V. se stane zůstavitel“, že „smlouva o zúžení společného jmění ze dne 5.12.2000 nebyla až do dne zůstavitelovy smrti v zákonné formě notářského zápisu nahrazena či jakkoli modifikována jinou smlouvou o zúžení nebo rozšíření společného jmění manželů“, dále že mezi účastníky zůstalo „sporným“, „zda hodnota účtu u Československé obchodní banky, a.s. vedené na jméno V. P., č. účtu 195758662, patří do společného jmění manželů“, neboť „V. P. tvrdila, že na předmětném účtu jsou peníze, které zdědila po své matce“, a že se proto ohledně tohoto aktiva omezil jen na zjištění jeho spornosti. Protože mezi účastníky zůstalo „sporným“ také to, „zda závazek z úvěru zůstavitele a V. P. u UniCredit Bank Czech Republic, a.s., č. 80000435/035 ve výši ke dni smrti zůstavitele 750.000 Kč a závazek z úvěru

zůstavitele a V. P. u UniCredit Bank Czech Republic, a.s., č. 8000435/019 ve výši ke dni smrti zůstavitele 706.265,65 Kč náleží do společného jmění, soud prvního stupně ani k těmto pasivům nepřihlížel.

K odvolání Mgr. K. M. a V. P. Městský soud v Praze usnesením ze dne 31.1.2014, č.j. 24 Co 39/2013-581, usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně „pochybil, když při vypořádání společného jmění zůstavitele a V. P. nezohlednil, že na jméno V. P. byl veden tzv. podnikatelský účet“, že „příjmy z pronájmu prostor v domě na V. za dobu trvání manželství zůstavitele a V. P. jsou předmětem společného jmění“, neboť „nejde o položky sporné ve smyslu § 175k odst. 3 o.s.ř. (ve znění účinném do 31.12.2013), ale o právní posouzení, které činí soud v dědickém řízení“, že „závěr soudu prvního stupně, že závazky z úvěrů dle smlouvy č. 8000435/027 u HVB Bank Czech Republic, a.s. (později UniCredit Bank Czech Republic, a.s.) zůstaly mezi dědičkami sporné, není správný“, neboť „otázka, zda zmíněné závazky jsou předmětem společného jmění manželů či nikoliv, je především otázkou právní, kterou musí řešit soud v dědickém řízení“, a že „je-li prokázáno, že manželé převzali tyto závazky za účelem pořízení společného majetku (konkrétně na pořízení spoluvlastnického podílu 15/50 nemovitostí ve V.), pak tyto závazky náleží do pasiv společného jmění manželů“, dále, že smlouva o zúžení společného jmění manželů ze dne 5.12.2000 „nenabyla účinnosti ve smyslu § 143a odst. 1 in fine obč. zák. (ve znění účinném do 31.12.2013), neboť „účinnosti mohla nabýt pouze vkladem do katastru nemovitostí“, přičemž návrh na vklad nebyl za života zůstavitele podán“, a že proto „je nutno jako společné jmění zůstavitele a V. P. vypořádat i spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí ve V., neboť jde o společný majetek“, a uložil soudu prvního stupně, aby „doplnil řízení ohledně dalších položek (automobil Peugeot, práva a povinnosti z leasingové smlouvy, výnosy z podnikání a z pronájmu a využití poskytnutého úvěru)“.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala Mgr. K. M. dovolání. Namítá, že odvolací soud „zaujal nesprávný právní názor týkající se (účinnosti) smlouvy o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů uzavřené dne 5.12.2000 ve formě notářského zápisu ohledně 15/50 nemovitostí v k.ú. V., obec P.“, že „věcně právní účinky smlouvy o zúžení společného jmění manželů nastávají až vkladem do katastru nemovitostí pouze za předpokladu, že jde o nemovitost, která již náleží do společného jmění manželů nebo do výlučného majetku jednoho z nich“, že „za situace, kdy smlouva o zúžení společného jmění manželů upravuje majetkové poměry k nemovitostem, které mají manželé teprve v budoucnu nabýt, není taková smlouva samostatně do katastru nemovitostí vložitelná“, že „zůstavitel a V. P. upravovali smlouvou o zúžení společného jmění ze dne 5.12.2000 své právní vztahy k nemovitostem, které měli nabýt teprve v budoucnu“, a že „taková smlouva nabývá účinnosti již dnem podpisu zůstavitele a pozůstalé manželky“, když „z jejího obsahu nevyplývá, že by její účinnost vážali na pozdější datum“. Má za to, že smlouva o zúžení společného jmění nemohla nabýt účinnosti až vkladem do katastru nemovitostí také proto, že „podíl (15/50) na nemovitostech ve V. v době uzavření smlouvy o zúžení SJM neměli zůstavitel a pozůstalá manželka ve společném jmění manželů a ani nikdo z nich ve výlučném vlastnictví“. Domnívá se, že „kupní smlouva ze dne 15.1.2001 uzavřená mezi zůstavitelem a pozůstalou manželkou není způsobilá k negaci vůle zůstavitele a pozůstalé manželky vyjádřené ve smlouvě o zúžení společného jmění“, a že „podíl na předmětných nemovitostech ve V. tak nespadá do rozsahu společného jmění manželů a výlučným vlastníkem podílu na předmětných nemovitostech byl zůstavitel“. Navrhuje, aby dovolací soud zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V. P. k dovolání uvedla, že „původní účel smlouvy o zúžení společného jmění odpadl“, že „smlouva nebyla uzavřena v souladu se skutečnou vůlí bývalých manželů“, a proto „ji ani po více než sedmi letech od jejího podpisu do katastru nevložili“, a že „plně respektuje“ napadené usnesení odvolacího soudu.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 občanského soudního řádu, se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovolání proti usnesení odvolacího soudu je třeba i v současné době projednat a rozhodnout - jak vyplývá z ustanovení Čl. II bodu 2 zákona č. [293/2013](#) Sb. (řízení v projednávané věci bylo zahájeno v době přede dnem 1.1.2014) - podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31.12.2013 (dále jen „o.s.ř.“).

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

V projednávané věci bylo pro rozhodnutí soudů významné (mimo jiné) vyřešení právní otázky, za jakých podmínek nabývá účinnosti smlouva o zúžení společného jmění manželů ohledně nemovitosti evidované v katastru nemovitostí, která v době uzavření smlouvy o zúžení společného jmění manželů dosud nepatří do společného jmění manželů. Vzhledem k tomu, že tato otázka hmotného práva nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání Mgr. K. M. je podle ustanovení § 237 o.s.ř. přípustné.

Po zjištění, že usnesení odvolacího soudu lze hodnotit jen z hlediska právního posouzení věci (okolnost, zda usnesení odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování, není podle právní úpravy účinné od 1.1.2013 způsobilým dovolacím důvodem - srov. § 241a odst.1 o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky přezkoumal usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Vzhledem k tomu, že zůstavitel zemřel dne 24.1.2007, je třeba v řízení o dědictví v prvním a druhém stupni i v současné době postupovat podle „dosavadních právních předpisů“, tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 30.6.2009 - dále jen „OSŘ“ (srov. Čl. II body 7 a 10 zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Dědické právo po zůstaviteli a vypořádání dědictví se řídí právní úpravou účinnou v době jeho smrti, tedy zákonem č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů účinném do 19.10.2008 (dále jen „obč. zák.“, srov. § 3069 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník).

V souzené věci z obsahu spisu vyplývá, že zůstavitel uzavřel dne 5.12.2000 s manželkou V. P. ve formě notářského zápisu smlouvu o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů podle § 143a odst. 1 obč. zák., v níž se dohodli tak, že „výlučným vlastníkem“ předmětných nemovitostí ve V. „se stane výlučně“ zůstavitel (dále také jen „smlouva o zúžení společného jmění dne 5.12.2000“). Dne 22.12.2000 uzavřela Bank Austria Creditanstalt Republic, a.s. jako věřitel na straně jedné se zůstavitelem a V. P. jako dlužníky na straně druhé smlouvu o hypotečním úvěru reg. č. 8000435/019, přičemž se mimo jiné dohodli, že hypoteční úvěr může být použit pouze ke sjednanému účelu, a to k profinancování koupě spoluvlastnického podílu ve výši 15/50 na

nemovitostech ve V. (dále také jen „smlouva o hypotečním úvěru ze dne 22.12.2000“). Dne 15.1.2001 uzavřela G. V. jako prodávající se zůstavitelem a V. P. jako kupujícími kupní smlouvu o převodu spoluvlastnického podílu 15/50 nemovitostí ve V. (dále také jen „kupní smlouva ze dne 15.1.2001“). Z výpisu z katastru nemovitostí LV č. 1789 vyplývá, že jako vlastníci spoluvlastnického podílu 15/50 na nemovitostech ve Vinohradech jsou uvedeni zůstavitel a V. P. s poznámkou, že se jedná o společné jmění manželů.

Podle ustanovení § 143 odst. 1 obč. zák. společné jmění manželů tvoří a) majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věcí, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů, a věcí vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství a nebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka, b) závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého.

Podle ustanovení § 143a odst. 1 obč. zák. manželé mohou smlouvou uzavřenou formou notářského zápisu rozšířit nebo zúžit stanovený rozsah společného jmění manželů. Takto mohou manželé změnit rozsah majetku a závazků nabytých či vzniklých v budoucnu, ale i majetku a závazků, které již tvoří jejich společné jmění. Předmětem této smlouvy mohou být i jednotlivé majetkové hodnoty a závazky. Jestliže je předmětem smlouvy nemovitost, která již náleží do společného jmění manželů nebo do výlučného majetku jednoho z nich, nabývá smlouva účinnosti vkladem do katastru nemovitostí.

Majetek nabytý za trvání manželství jedním z manželů nebo jimi oběma společně tvoří (až na výjimky taxativně stanovené v § 143 odst. 1 obč. zák.) jejich společné jmění manželů. Manželé mohou zákonný rozsah společného jmění modifikovat zejména dohodami o zúžení či rozšíření jejich společného jmění. Při rozšíření se předmětem společného jmění manželů stanou majetkové hodnoty, které by jím podle zákona nebyly, naopak při zúžení dochází k tomu, že se manželé dohodnou na tom, že určité věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, případně závazky, jež dosud patřily do společného jmění, resp. které by jinak (nebýt modifikační dohody) v budoucnu do společného jmění náležely, se ze společného jmění vyjmají, resp. do společného jmění vůbec nespádnou. Věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, na něž se dohoda o zúžení vztahuje, nabývá do budoucna každý z manželů (i za trvání manželství) do svého výlučného vlastnictví nebo je oba manželé nabývají do podílového spoluvlastnictví, nabývají-li je společně.

Podle ustálené judikatury soudů smlouva o rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů není smlouvou, kterou by docházelo k úplatnému či bezúplatnému převodu nebo přechodu vlastnického práva k majetku, pouze se mění počet (spolu) vlastníků nemovitosti (srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 10.7.1970, sp. zn. 6 Cz 41/1970, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 34, ročník 1971, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.2.2005, sp. zn. 28 Cdo 986/2004). S těmito závěry se navíc ztotožňuje také právní doktrína (srov. např. Dvořák, T.: Společné jmění manželů a právní úprava jeho smluvní modifikace de lege lata a de lege ferenda. Obchodní právo č. 7-8, ročník 2013, str. 253). Smlouvou o rozšíření společného jmění manželů se totiž výlučné (dosavadní nebo budoucí) vlastnické právo jednoho z manželů k majetku, jenž je začleňován do společného jmění, mění na bezpodílové spoluvlastnické právo obou manželů. Smlouvou o zúžení společného jmění manželů se již existující nebo budoucí spoluvlastnické právo obou manželů k majetku vyčleňovanému ze společného jmění manželů mění na výlučné vlastnické právo jednoho z nich nebo podílové spoluvlastnictví obou manželů.

Ustanovení § 143a odst. 1 poslední věta obč. zák., podle nějž, je-li „předmětem dohody“ o rozšíření nebo zúžení společného jmění nemovitá věc evidovaná v katastru nemovitostí, nabývá dohoda „účinnosti“ až vkladem do katastru nemovitostí, je nutno vykládat tak, že je-li předmětem právních vztahů upravovaných smlouvou nemovitost, která již náleží do společného jmění manželů, nebo do výlučného majetku jednoho z nich, eventuálně do podílového spoluvlastnictví obou manželů, nabývá se vlastnické právo k ní do výlučného majetku jednoho z manželů, nebo do společného jmění obou manželů, anebo do podílového spoluvlastnictví obou manželů až vkladem modifikační smlouvy do katastru nemovitostí. Argumentem a contrario nutno dospět k závěru, že, změní-li manželé (event. snoubenci) smlouvou dle § 143a odst. 1 (odst. 3) obč. zák. rozsah jejich společného jmění ve vztahu k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí nabytým v budoucnu (jak je tomu v právě posuzovaném případě), nemohou být práva z takové smlouvy předmětem zápisu do katastru nemovitostí bez dalšího, a to právě proto, že se jedná o změnu budoucích právních vztahů manželů k nemovitostem, k nimž žádný z manželů (snoubenců) dosud nemá v katastru nemovitostí žádná práva zapsána. Z logiky věci tedy vyplývá, že ustanovení § 143a odst. 1 věty poslední obč. zák. platí jen pro případ, že manželé nebo jeden z nich předmětnou nemovitost v době uzavření smlouvy o modifikaci jejich společného jmění již vlastnili, respektive, že byla předmětem jejich společného jmění, jde-li o smlouvu o zúžení společného jmění, anebo, že byla ve výlučném vlastnictví alespoň jednoho z nich, eventuálně v podílovém spoluvlastnictví obou manželů, jedná-li se o smlouvu o rozšíření společného jmění (srov. právní názor vyslovený také v právní teorii např. Fiala, J., Kindl, M. a kolektiv: Občanské právo hmotné. 2. upravené vydání. Plzeň 2009, str. 245). V případě smlouvy o zúžení společného jmění týkající se nemovité věci evidované v katastru nemovitostí, jež dosud netvoří společné jmění manželů, nemůže být taková smlouva samostatně předmětem řízení o vkladu vlastnického práva, neboť na jejím základě žádný z účastníků vlastnické právo nenabývá (ani nepozbývá). Stejně jako pro každou jinou smlouvu však i pro tuto smlouvu o zúžení společného jmění platí, že, obsahuje-li všechny zákonem stanovené náležitosti, nabývá účinnosti jejím uzavřením, tedy zpravidla dnem podpisu smluvních stran, pokud si účastníci smlouvy nesjednali tzv. odkládací podmínku, na jejíž splnění je účinnost smlouvy vázána. Okamžikem, kdy se smlouva stane platnou (perfektní), vyvolává obligacně právní účinky a účastníkům smlouvy vznikají subjektivní obligační práva a povinnosti.

V posuzovaném případě je nesporné, že spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí ve V. nebyl ke dni uzavření smlouvy o zúžení společného jmění zůstavitele a V. P. součástí jejich společného jmění (nebyl ani ve výlučném vlastnictví některého z nich) a že smlouva o zúžení společného jmění ze dne 5.12.2000 se týkala majetku, který měl zůstavitel nabýt v budoucnu. Tomu nasvědčuje také samotný text smlouvy o zúžení společného jmění, kde se v části „za prvé“ uvádí, že „výlučným vlastníkem“ spoluvlastnického podílu 15/50 nemovitostí ve V. „se stane výlučně“ zůstavitel. Dovolací soud proto souhlasí s názorem dovolatele, že smlouva o zúžení společného jmění ze dne 5.12.2000 nabyla účinnosti ke dni podpisu obou smluvních stran, neboť ustanovení § 143a odst. 1 poslední věty obč. zák. na daný případ nelze aplikovat.

Za této situace je závěr odvolacího soudu, že předmětná smlouva o zúžení společného jmění manželů „nenabyla účinnosti ve smyslu ustanovení § 143a odst. 1 in fine obč. zák.“ z důvodu, že nebyla vložena do katastru nemovitostí, nesprávný.

Přestože zůstavitel a V. P. platně zúžili shora uvedeným způsobem obsah svého budoucího společného jmění manželů, z obsahu spisu vyplývají důvodné pochybnosti, zda svůj původní záměr, aby předmětné nemovitosti ve V. nabyt zůstavitel do svého výlučného vlastnictví, následně nezměnili, a to s ohledem na tvrzení V. P. (na čl. 469 a 538) o původním účelu uzavření smlouvy o zúžení společného jmění, ale zejména s ohledem na skutečnost, že jak smlouvu o hypotéčním úvěru ze dne 20.12.2000, tak kupní smlouvu ze dne 15.1.2001 uzavírala společně se zůstavitelem také jeho pozůstalá manželka.

Na druhou stranu však nelze pominout, že soudní praxe již dříve dospěla k závěru, že i když kupní cena pořizované věci byla zcela zaplacená z výlučných prostředků jednoho z manželů (a nabývaná věc by tedy zásadně měla náležet do výlučného jmění tohoto manžela), avšak kupujícími byli oba manželé a oba při uzavření kupní smlouvy projevili vůli nabýt kupovanou věc do bezpodílového spoluvlastnictví, pak se tato věc stala předmětem jejich bezpodílového spoluvlastnictví; to platí i pro společné jmění manželů (srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.4.2000, sp. zn. 22 Cdo 1658/98, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 49, ročník 2001, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.5.2009, sp. zn. 22 Cdo 410/2008, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11.1.2012, sp. zn. 31 Co 51/2010, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod poř. č. 62, ročník 2012). Z hlediska určení, zda věc patří či nepatří do společného jmění manželů, tedy může - za určitých okolností - být rozhodující také vůle obou manželů projevená při uzavírání samotné kupní smlouvy nabýt kupovanou věc do společného jmění, eventuelně do podílového spoluvlastnictví. To platí i v případě, že manželé původně modifikovali rozsah svého společného jmění odlišně (např. tak, že kupovaná věc bude náležet do výlučného vlastnictví jednoho z nich).

Protože v souzené věci úmysl zůstavitele a pozůstalé manželky V. P. při uzavírání kupní smlouvy ze dne 15.1.2001 nabýt spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí ve V. do společného jmění manželů nebyl v řízení prokázán (resp. nebyl ani zjišťován), a protože nelze z tohoto důvodu ani vyloučit, že zůstavitel a V. P. měli v úmyslu nabýt spoluvlastnický podíl do podílového spoluvlastnictví, je závěr odvolacího soudu, že spoluvlastnický podíl 15/50 nemovitostí ve V. náleží do společného jmění manželů (zatím) předčasný.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není správné. Protože nejsou splněny podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu usnesení odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky toto usnesení zrušil (§ 243e odst. 1 o.s.ř.) a věc vrátil odvolacímu soudu (Městskému soudu v Praze) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o.s.ř.).

Právní názor vyslovený v tomto usnesení je závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem o.s.ř.). V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 226 odst. 1 a § 243g odst. 1 část první věty za středníkem a věta druhá o.s.ř.).

JUDr. Roman Fiala,
místopředseda Nejvyššího soudu

Judikát byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2016.

Nové číslo **EPRAVO.CZ Digital** si můžete stáhnout **ZDARMA** na **App Store**, **Google Play** a **Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

[pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)